

A 8 Proces participatie

Overleg met de omgeving in de verkenningsfase

Begin 2016 is de Verkenningsfase van dijkversterking Neder-Betuwe gestart. De opgave die voortkomt uit de veiligheidsanalyse is uitgebreid toegelicht tijdens een eerste informatieavond op 12 september 2017. Aan het begin van de verkenningsfase is de omgeving ruimte geboden om hierin mee te denken. Na de eerste informatieavond zijn hiervoor een tweetal schetssessies (20 en 22 november 2017) georganiseerd waarbij door bewoners kwaliteiten en knelpunten van de dijk zijn benoemd en ideeën voor de toekomst op papier zijn gezet. Aanvullend hierop zijn er ook op het online platform veel waardevolle ideeën ingebracht. Deze bijdragen zijn verwerkt in het Ruimtelijk Kwaliteitskader.

Tijdens een tweede informatiebijeenkomst op 6 februari 2018 is in het dorpshuis in Ochten het Ruimtelijk Kwaliteitskader gepresenteerd en is een toelichting geven op het verdere ontwerpproces voor de nieuwe dijk. Daarbij is ook stil gestaan bij de verschillende onderzoeken (zoals bodem, natuur en archeologie) die zijn uitgevoerd om dijkoplossing verder uit te werken en beoordelen.

Op 17 september 2018 vond er in het dorpshuis Ochten een derde informatiebijeenkomst plaats. Tijdens deze avond zijn aanwezig geïnformeerd over de kansrijke alternatieven op de verschillende dijktrajecten. Daarnaast is uitgelegd welk traject nog wordt doorlopen om een voorkeursalternatief te kunnen vaststellen. In deze fase van het project was het de ambitie om het draagvlak van de verschillende alternatieven te peilen via het digitale platform. Vooruitlopend hierop zijn langs het dijktraject een vijftal inloopavonden (resp. Ochten, IJzendoorn, Echteld, Eldik-Dodewaard, Dodewaard-Wely) georganiseerd. Tijdens de bijeenkomsten zijn dijkbewoners geïnformeerd over de alternatieven die op de verschillende dijkvakken nog kansrijk waren.

In 2019 zijn de uitgangspunten voor de dijk gewijzigd en ook het proces richting het voorkeursalternatief. Daarbij is tegemoetgekomen aan de wens van de omgeving om eerder meer duidelijkheid te krijgen. Met de nieuwe uitgangspunten voor de dijk en op basis van de reeds uitgevoerde onderzoeken is ontwerpend toegewerkt naar een voorkeursalternatief. Op de verschillende dijksecties met vergelijkbare opgave, zijn met oog voor de aanwezige belangen schetsontwerpen gemaakt. In de ontwerpdocumenten is navolgbaar te lezen hoe is gekomen tot een voorkeursalternatief op dijksecties.

In juni, oktober en november 2019 zijn bewonersbrieven verstuurd met informatie over het proces en de eerste schetsontwerpen. De eerste schetsontwerpen zijn september 2019 opgenomen op de website (online-platform). Bewoners en belanghebbenden hebben kunnen reageren op de eerste schetsontwerpen. Om dit onder de aandacht te brengen is een actie gevoerd op Facebook en zijn vier vlogs gemaakt met uitleg over de ontwerpen.

Naast de bestaande participatiemogelijkheden is in 2019 gestart met spreekuren, waarbij belanghebbenden wekelijks op een vast moment informatie kunnen halen of inbreng kunnen leveren. Op deze manier is het dijkgesprek nog toegankelijker gemaakt. Eind 2019 en begin 2020 zijn in Echteld, IJzendoorn, Ochten en Dodewaard inloopbijeenkomsten georganiseerd om het voorliggende voorkeursalternatief per dijksectie te bespreken, waarbij aan de hand van panelen nader uitleg is gegeven. Aan de omgeving is de mogelijkheid gegeven om een schriftelijke reactie te geven op het voorlopige voorkeursalternatief. Op het voorlopig voorkeursalternatief zijn in totaal 22 reacties binnengekomen. Alle reacties zijn geanonimiseerd verwerkt in een reactienota. Reacties richten zich voornamelijk op de ontwerp wensen rondom eigen woningen, de verkeersveiligheid en het ontwerp van Gastvrije Waaldijk. De reactienota is betrokken bij de besluitvorming over het voorkeursalternatief.

Klankbordgroep

Om omgevingskennis bij het ontwerpproces goed te betrekken is in de zomer 2019 een klankbordgroep opgericht. Een 20-tal dijkbewoners hebben hierin zitting en denken actiever mee bij de voorbereiding van de dijkversterking. De klankbordgroep wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. De klankbordgroep heeft gevraagd en ongevraagd advies uitgebracht over de producten die voor de dijkversterking zijn opgesteld. Het eerste advies van de klankbordgroep was gericht op het voorlopige voorkeursalternatief voor de dijkversterking.

Overleg met de omgeving in de planuitwerkingsfase

In de planuitwerking wordt het ruimtesbeslag voor de nieuwe dijk vastgelegd en komt in beeld hoe het woon- en werkklimaat verandert. In deze fase van het project is daarom de dijkbewoner (de grondeigenaar) nog meer centraal gezet.

In maart 2020 kreeg Nederland te maken met de eerste maatregelen tegen verspreiding van het Coronavirus. Dit valt samen met de start van de planuitwerkingsfase voor de dijkversterking Neder-Betuwe. Bepaalde perioden zijn hierdoor geen fysieke gesprekken mogelijk geweest. In de aanpak is hierop geanticipeerd door het online dijk-overleg te vereenvoudigen en extra te investeren in de informatieoverdracht naar de bewoners. Hieruit is het idee ontstaan om te werken met een persoonlijke dijkmap en het aanbod van een online-dijkgesprek voor elke dijkbewoner ontstaan:

- Dijkmap (met dijkkaart): Met een dijkmap wordt een dijkbewoner (eigenaren) persoonlijk geïnformeerd over het voorlopige dijkontwerp. In de dijkmap zit een dijkkaart met bovenaanzicht en dwarsdoorsnede van de huidige en nieuwe dijk met daarbij uitleg over de wijziging. Daarnaast bevat de dijkmap relevante brochures en een vraag- en antwoord lijst.
- (online) dijkgesprek: In een (online) dijkgesprek wordt het nieuwe dijkontwerp inhoudelijk maar ook de weg hiernaartoe toegelicht. Het dijkgesprek is het laatste moment voor de dijkbewoners om nog klantwensen mee te geven voordat het dijkontwerp definitief gemaakt wordt.

In vier tijdvakken in 2021 zijn alle dijkbewoners vervolgens geïnformeerd over het voorlopige dijkontwerp. Elke dijkbewoner (eigenaar met grond binnen 15 meter van de nieuwe dijkteen) heeft een dijkmap ontvangen, en is uitgenodigd met een omgevingsmanager een dijkgesprek te hebben.

Overlegstructuren met overheden

Ambtelijke begeleidingsgroep

Ten behoeve van de dijkversterking is een ambtelijke begeleidingsgroep (ABG) samengesteld, waarin de overheden gezamenlijk het overleg wordt gevoerd. In de ABG hebben de gemeenten Tiel en Neder-Betuwe, provincie Gelderland en Rijkswaterstaat Oost-Nederland zitting. De betrokken overheden komen in regel voorafgaand aan een bestuurlijke begeleidingsgroep bijeenkomst samen bijeen. Op deze manier kunnen de besluiten binnen de begeleidingsgroep gezamenlijk worden voorbereid.

Bestuurlijke begeleidingsgroep

Omdat het waterschap hecht aan een groot draagvlak is er een bestuurlijke begeleidingsgroep in het leven geroepen. Ze is samengesteld uit de landelijke programmadirectie HWBP, de gedeputeerde van de provincie Gelderland, Rijkswaterstaat, de voorzitter van de klankbordgroep en de wethouders van de betrokken gemeenten. De bestuurlijke begeleidingsgroep wordt voorgezeten door de heemraad van het waterschap. Zij heeft tot doel het bestuur van het waterschap zwaarwegende adviezen te geven omtrent de dijkverbetering.